

Sundhedsstyrelsen

Att.: Nanna Læssøe

Enhed for Primære Sundhedsvæsen

Dato 29-03-2023

Sagsbehandler Mette Riishøj

Væggemose Svendsen

MEEMAH@rm.dk

Tel. Sagsnr. 1-31-72-35-22

Side 1

Redegørelse for udfordringer på brystkræftområdet

Sundhedsstyrelsen har anmodet om en redegørelse for udfordringer på brystkræftområdet. Konkret anmodes om:

- Beskrivelse af kapacitetsproblemer og udfordringer på brystkræftområdet, særligt med fokus på:
  - Screening, herunder om det anbefalede screeningsinterval på 2 år +/- 3 måneder kan overholdes
  - Udredning, herunder klinisk mammografi.
  - Behandling, herunder operationer for brystkræft
  - Udfordringer vedr. personaleressourcer, herunder mammariologer
- En beskrivelse af konkrete igangsatte og planlagte initiativer og aftaler, der skal afhjælpe de beskrevne kapacitetsproblemer og udfordringer, herunder implementering af anbefalinger fra rapporten "Kapacitetsudfordringer på brystkræftområdet".

Redegørelsen vil tage udgangspunkt i ovenstående inddeling.

Kapacitetsproblemer og udfordringer på brystkræftområdet

Der opleves fortsatte kapacitetsudfordringer i takt med at antallet af henvisninger til brystkræftpakken er stigende, og at flere patienter udenom screeningsprogrammet skal følges i kontroller.

Screening:

I Region Midtjylland overholdes det anbefalede screeningsinterval, men der er udfordringer ift. kapaciteten, der presser denne overholdelse. Tidsfristerne i relation til screening for brystkræft overvåges dagligt, blandt andet i forhold til rettidig udsendelse af invitationer, påmindelser og svar, og særligt i forhold til overholdelse af screeningsinterval og tidsfrist for indkaldelse til screeningsafledte kliniske mammografier.

Der er tiltagende kapacitetsproblemer relateret til screeningsprogrammet, hvilket især skyldes befolkningstilvækst og mangel på personaleressourcer. Screeningspopulationen i regionen er vokset med ca. 18.000 kvinder siden opstarten af programmet, og samtidig er der sket en stigning i screeningsundersøgelser tilbudt til særlige målgrupper udenfor screeningsprogrammet, eks. patienter i kontrolprogrammet for tidligere brystkræftopererede.

Region Midtjylland har aktuelt rekrutteret et tilstrækkeligt antal mammariologer til granskning af screeningsmammografier eller til at varetage screeningsafledt klinisk mammografi.

Mammariologerne gransker uden for normal arbejdstid, og der er således tale om en maksimal udnyttelse af kapaciteten.

I Region Midtjylland er der aktuelt rekrutteringsvanskeligheder af radiografer og regionen går samtidig ind i en periode, hvor mange af de ansatte screeningsassistenter alderspensioneres.

Udredning

Det er primært i udredningen, at der er udfordringer med kapaciteten. Udfordringerne skyldes generelt en stigning i antallet af henvisninger, men også den fortsatte mangel på mammariologer.

Man arbejder i Hospitalsenhed Midt og Aarhus Universitetshospital tæt sammen med den private udbyder, for at sikre rettidig udredning for alle henviste patienter. Man oplever dog, at kapaciteten i det private samarbejde er begrænset, og at der i nogle tilfælde er behov for at gentage undersøgelserne.

Yderligere er den begrænsede nationale kapacitet på området med til at udfordre, at der kan ske målopfyldelse i udredningsfasen, da patienterne ikke kan viderehenvises til udredning andet sted indenfor de fastlagte frister.

Der er samtidig også en større udfordring ift. mammapatologien, hvor der er et større pres for at kunne overholde tidsfristerne i pakkeforløbet, da nye og mere krævende, komplekse diagnostiske procedurer resulterer i, at vævsprøverne generelt tager længere tid at processere.

Behandling

Det vurderes at der på nuværende tidspunkt er et passende antal lægelige personaleressourcer til at varetage den kirurgiske behandling af brystkræft. Der er nationalt en udfordring i, at gennemsnitsalderen på makkirurger er høj, og rekruttering derfor begynder at blive vanskelig, med mindre nye kirurger kan oplæres.

Der er dog yderligere en udfordring i, at kapaciteten på operationsgangen er presset grundet rekrutteringsudfordringer. Dette betyder, at man prioriterer kapaciteten til primært at operere maligne tilstande, og da det i høj grad er ved operation på benign indikation at nye mammakirurger oplæres, forsvinder muligheden for at uddanne og fastholde kommende speciallæger i brystkirurgi. Mange af de benigne tilstande behandles i stedet i privat regi, og dette er ikke optimal på den lange bane, når der tænkes ift. oplæring af nye kirurger.

Konkrete igangsatte og planlagte initiativer og aftaler, der skal afhjælpe de beskrevne kapacitetsproblemer og udfordringer

Der er for nuværende igangsat og planlagt flere initiativer.

Uddannelse af screeningsassistenter i Vestdanmark

Der udbydes p.t. et uddannelsesforløb til mammografiscreeningsassistent på Professionshøjskolen Absalon i samarbejde med Region Sjælland.

Rapporten fra Sundhedsstyrelsen, har i gennemgangen af udfordringer og anbefalinger til løsninger på kapacitetsudfordringer på brystkræftområdet blandt andet foreslået, at undersøge mulighederne og behovet for at der etableres et udbud af uddannelsen til mammografiscreeningsassistent i Vestdanmark. På den baggrund konkluderede sundhedsdirektørkredsen i maj 2022, at der er behov for at etablere et vstdansk udbud af uddannelsesforløbet til mammografiscreeningsassistent og at det tilstræbes, at uddannelsen placeres i Midtjylland.

Region Midtjylland, Region Nordjylland og Region Syddanmark er i dialog om at indgå et samarbejde om uddannelsen, der forventeligt kan udbydes af Center for Kompetenceudvikling i Region Midtjylland ultimo 2023/medio 2024 med udbudssted i Aarhus.

Afdelingsledelserne fra Røntgen og Skanning på henholdsvis Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenhed Midt, der sammen har personaleansvar for mammografiscreeningassistenterne i de fem screeningsenheder i Region Midtjylland, har tilkendegivet, at der samlet set er behov for at uddanne 5-6 mammografiscreeningsassistenter i Region Midtjylland om året.

Kunstig intelligens

Region Midtjylland indgår aktuelt i et udviklingssamarbejde med Region Syddanmark om granskning med kunstig intelligens, og håber

at kunne starte et pilotprojekt i slutningen af 2023. Der er behov for nationale drøftelser omkring standarder ift. brugen af AI, for at undersøge hvordan man mest sikkert kan implementere brugen af AI i brystkræftscreeningsprogrammet. Det er forventningen, at det omtalte pilotprojekt vil kunne levere data ift. at foretage de nødvendige analyser omkring standarder mv.

Fælles driftsråd for mammaradiologi- og kirurgi

Der er nedsat et fælles driftsråd i Region Midtjylland, der skal være med til at udvikle området og styrke fordelingen samt kapaciteten omkring det stigende antal patienter. I forlængelse heraf, er der prioriteret midler til etablering af et fellowship indenfor mammaradiologi og mammakirurgi.

Side 4

Fælles regional visiteringsenhed på brystkræftområdet

Der er igangsat etablering af en fælles regional visiteringsenhed på brystkræftområdet.

Rekruttering

Der er stadig visse udfordringer med rekruttering af mammaradiologer, og dette forsøges løst ved at tilbyde yngre læger en delestilling, hvor 50% udgøres af mammaradiologi og 50% af et andet radiologisk subspecialt. Yderligere arbejder Hospitalsenhed Midt videre med en overvejelse af, hvorvidt screeningsassistenter kan anvendes til udredning af brystkræftpatienter, idet rekruttering af radiografer bliver tiltagende vanskeligt – dette er for nuværende på et tidligt stadie.